

2013MME60

DATUM	26 maart 2012	NUMMER PS	
AFDELING	MEC	COMMISSIE	Ad hoc Commissie Pakketstudies
STELLER	Judith Ruwette/Hans Kraaij	DOORKIESNUMMER	3446/2641
REGISTRATIENUMMER	80E08A9C	PORTEFEUILLEHOUDER	Van Lunteren

Titel : BOK 2 Knooppunt Hoevelaken

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit:	p. 5
Toelichting:	p. 6

Bijlage(n):

- I Begrotingswijziging
- II Reactie op vragen Ad hoc Commissie Pakketstudies n.a.v. presentatie BOK 2 (26 november 2012)
- III Regionaal Programma van Wensen (uitwerking bijlage 2B BOK 2) inclusief overzichtskaart
- IV BOK 2 inclusief bijlagen
- V Resultaten belevingswaarde onderzoek

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Het Rijk en diverse regionale overheden werken samen aan verbetering van de bereikbaarheid en leefbaarheid rond Knooppunt Hoevelaken. Hierbij wordt een innovatieve aanpak gevolgd waarbij aanbesteding van het project vooraf gaat aan het planologische besluit, het Tracébesluit. Ter besluitvorming ligt voor het beschikbaar stellen van de financiële middelen. Onze bijdrage zal minimaal € 5 mln en maximaal € 13,503 mln bedragen, afhankelijk van het aantal wensen dat wordt gehonoreerd in de winnende bieding door de marktpartij die het Tracébesluit zal uitwerken. Indien u het voorliggende voorstel vaststelt, dan vertrouwen wij erop dat er aan uw zijde geen wensen en bedenkingen bestaan met betrekking tot de bijgevoegde bestuursovereenkomst aangaande Knooppunt Hoevelaken (BOK 2), die vervolgens door ons zal worden aangegaan. In deze bestuursovereenkomst is omschreven onder welke voorwaarden budget beschikbaar gesteld zal worden voor het project.

Voorgeschiedenis

Eind 2009 heeft het Rijk als bevoegd gezag besloten om de doorstroming op en rond Knooppunt Hoevelaken te verbeteren door het aantal rijstroken uit te breiden. Wij hebben hiermee ingestemd en u bent hierover geïnformeerd. Eind 2010 bleek dat het beschikbare budget onvoldoende was om de eisen van het Rijk en wensen van de regio voldoende in te kunnen vullen.

Begin 2011 is in het Coalitieakkoord 2011-2015 opgenomen dat bij de Planstudie Knooppunt Hoevelaken richting het Rijk ingezet wordt op een innovatieve manier van aanbesteden. Met deze aanpak wordt de markt uitgedaagd om binnen een gemaximeerd budget de verkeerproblemen op te lossen en tegelijk maximaal de mogelijkheden te benutten om bovenwettelijke inpassingswensen van de regio te realiseren. Aandacht voor inpassing moet vooral gericht zijn op geluidmaatregelen en versterking van recreatieve waarden. Voor het openhouden van de afslag Hoevelaken is bereidheid uitgesproken om maximaal € 10 mln bij te dragen.

Eind 2011 is over de innovatieve aanpak een bestuursovereenkomst getekend tussen Rijk en meebetalende regionale partijen: provincies Utrecht en Gelderland en gemeenten Amersfoort en Nijkerk.

In februari 2013 heeft de Minister van Infrastructuur en Milieu besloten om - als gevolg van de bezuiniging van € 250 mln per jaar - de geplande uitvoering van het project Knooppunt Hoevelaken twee jaar later te starten. De realisatieperiode is vastgesteld op 2019 tot 2022/2024 en om deze te halen is het belangrijk om rond de jaarwisseling de aanbestedingsprocedure te starten.

Essentie / samenvatting

In de eerste bestuursovereenkomst (BOK 1) is gekozen voor een innovatieve aanpak met vroegtijdige marktbenadering en is afgesproken dat in BOK 2 een groot aantal onderdelen zouden worden uitgewerkt. Het besluitvormingsproces volgt achtereenvolgens de volgende stappen:

BOK 1 → BOK 2 → aanbesteding → gunning → MER en Ontwerp Tracébesluit → zienswijzen → Tracébesluit → beroep

De afspraken uit BOK 2 vormen de basis van de aanbesteding door het Rijk. Deze afspraken betreffen de gunningscriteria, de minimale eisen en de wensen van rijk inclusief prioritering. Ook is in BOK 2 aangegeven welke extra budgetten de aannemer krijgt indien bepaalde wensen gehonoreerd worden. Met de ondertekening van BOK 2 is de inbreng (met de bijbehorende randvoorwaarden) van de regionale partijen in dit project geformaliseerd en afgerond. Na de ondertekening van BOK 2 zal de aanbesteding verder opgepakt worden door het Rijk en eind 2013 formeel worden gestart.

De wegwerkzaamheden starten in principe na afronding van de beroepsprocedures, maar kunnen - afhankelijk van de aard van de beroepen - (deels) starten tijdens de planprocedure.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Beoogd effect is een verbetering van de bereikbaarheid en de leefbaarheid rond Knooppunt Hoevelaken. De markt krijgt de ruimte om binnen vastgestelde ruimtelijke contouren een optimale oplossing te ontwerpen waarbij aan de eisen voor doorstroming en inpassing wordt voldaan en zoveel mogelijk wensen worden gehonoreerd. Onze financiële bijdrage aan eisen en wensen is maximaal € 13,503 mln en sluit aan bij door u vastgestelde ambities:

- Eis: Het openstellen van afslag Hoevelaken vanuit de richting Amsterdam zorgt voor een significante ontlasting van het onderliggend wegennet. Het betreft de Boulevard van Vathorst en de Hanzetunnel (onder de A28 door) die nu al zwaar belast zijn. Om deze reden is hiervoor budget gereserveerd in het coalitieakkoord.
- Wens: Geluid is een prioriteit in zowel de Kadernota Bodem, water en milieu als de Kadernota Binnenstedelijke ontwikkeling en wonen. Beide kadernota's zijn door u vastgesteld.
- Wens: De fietsroute over de Westerdorpsstraat en Amersfoortsestraat is een hoofd fietsroute uit het SMPU.
- Wens: De bijdrage aan de stad-landverbinding bij de Heiligenbergerbeek komt voort uit één van de drie aanbevelingen van het Kwaliteitsteam en kan dus gezien worden als een wezenlijke invulling van een goede ruimtelijke inpassing van het project, hetgeen een ambitie is in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie.

De overige regionale wensen (zonder gelabeld budget) dragen ook bij aan bovengenoemde ambities. Voor deze wensen wordt budget beschikbaar gesteld voor de benodigde grondaankoop en afkoop van meerkosten voor beheer en onderhoud van deze wensen.

Financiële consequenties

De partijen die BOK 2 ondertekenen dragen als volgt bij aan het project:

Bijdragen in mln euro	Vaste bijdrage aan PvE	Maximale bijdrage aan PvW	Maximale bijdrage totaal
Rijk	698 (prijspeil 2012)	-	698
Provincie Utrecht	5	8,503	13,503
Provincie Gelderland	5,65	1,6	7,25
Gemeente Amersfoort	2	8	10
Gemeente Nijkerk	1,65	1	2,65
TOTAAL	712,3	19,103	731,403

De dekking van onze bijdrage van maximaal € 13,503 mln is als volgt:

- € 12,5 mln uit de algemene reserve;
- € 1,003 mln uit Richtprogramma SMPU, 1.B.5 Verbeteren kwaliteit hoofd fietsroutes.

In 2014 zal, na gunning van het project aan een aannemer, bekend worden welke wensen gehonoreerd zijn en welk bedrag daadwerkelijk uitgegeven zal worden.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

Onze reactie op uw vragen naar aanleiding van de presentatie op 26 november 2012 aan de Ad hoc Commissie Pakketstudies over de stand van zaken BOK 2 zijn opgenomen in de bijlage.

De inhoud van BOK 2 is een uitkomst van onderhandelingen tussen bestuurders van Rijk en regio, waarbij uw wensen zo goed mogelijk zijn verdedigd, met als belangrijkste resultaten:

- De wensen met betrekking tot bovenwettelijke geluidsmaatregelen hebben een hoge prioriteit en regionale cofinanciering van in totaal € 12 miljoen gekregen.
- Het is gelukt om afslag Hoevelaken voor de A1 (richtingen Amsterdam en Apeldoorn) open te houden/krijgen. Als gevolg van de verbreding van de A28 tussen Utrecht en Amersfoort - waarover het rijk eind 2012 een besluit heeft genomen - wordt aansluiting Hoevelaken afgesloten vanuit de richtingen Amsterdam en Zwolle. In onderstaande tabel is aangegeven van en naar welke richtingen aansluiting Hoevelaken in de toekomst wel en niet toegankelijk zal zijn. Een vraagteken betekent dat de aansluiting in de betreffende richting onderdeel is van het Programma van Wensen.

Afslag Hoevelaken	A1 Apeldoorn (oost)		A1 Amsterdam		A28 Utrecht		A28 Zwolle	
	Van	naar	van	naar	van	naar	van	naar
Na 1/4/13	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✓
Na 2019-2024	✓	✓	✓	✓	?	?	?	?

Omwonenden en belangenpartijen zijn regelmatig door het Rijk geconsulteerd, waarbij de regiopartijen vaak ook aanwezig waren. Op initiatief van de gemeenten is een belevingswaardeonderzoek uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn opgenomen in de bijlage.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Een traditionele planstudie waarbij de gunning van de uitvoering plaatsvindt na vaststelling van het Tracébesluit, zou ertoe geleid hebben dat Rijk en regio mogelijk lijnrecht tegenover elkaar waren komen te staan. Het Rijk had bij deze aanpak geen enkele ruimte om regionale wensen te honoreren. Zonder regionale bijdragen zou het inpassingsniveau significant slechter zijn geweest. Een regionale bijdrage was ook een voorwaarde van het Rijk om akkoord te gaan met een vroegtijdige marktbenadering en de daaruit volgende financiële meevallers deels ten goede te laten komen aan regionale wensen. Op meerdere vlakken is dit een innovatieve wijze van aanbesteden.

Voorgesteld wordt om:

1. uit de algemene reserve € 5 mln beschikbaar te stellen voor het opnemen van aansluiting Hoevelaken van en naar Amsterdam in het Programma van Eisen;
2. uit de algemene reserve in totaal maximaal € 7,5 mln beschikbaar te stellen voor bovenwettelijke regionale wensen op het gebied van geluid (5 mln), fietstunnels bij afslag Hoevelaken (2 mln) en de stadlandverbinding bij Heiligenbergerbeek (0,5 mln) indien deze wensen gehonoreerd worden;
3. de begrotingswijziging vast te stellen.

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Ontwerp-besluit

Provinciale Staten van Utrecht;

Besluit van 22-04-2013 tot vaststelling van de tweede bestuursovereenkomst aangaande Knooppunt Hoevelaken;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 26 maart 2013, afdeling MEC, nummer 80EO36E3;

Overwegende de verbetering van de bereikbaarheid en leefbaarheid rond Knooppunt Hoevelaken;

Gelet op het feit dat hiermee uitvoering wordt gegeven aan de ambities uit het Coalitieakkoord, de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie, de Kadernota Bodem, water en milieu en de Kadernota Binnenstedelijke ontwikkeling en wonen;

Besluiten:

1. uit de algemene reserve € 5 mln beschikbaar te stellen voor het opnemen van aansluiting Hoevelaken van en naar Amsterdam in het Programma van Eisen;
2. uit de algemene reserve in totaal maximaal € 7,5 mln beschikbaar te stellen voor bovenwettelijke regionale wensen op het gebied van geluid (5 mln), fietstunnels bij afslag Hoevelaken (2 mln) en de stadlandverbinding bij Heiligenbergerbeek (0,5 mln) indien deze wensen gehonoreerd worden;
3. de begrotingswijziging vast te stellen.

Voorzitter,

Griffier,

Toelichting

1. Wettelijke grondslag

- Tracéwet
- Planwet Verkeer en Vervoer
- Wegenverkeerswet 1994/BABW
- Provinciewet

2. Beoogd effect

Verbeteren bereikbaarheid en leefbaarheid rond Knooppunt Hoevelaken.

3. Argumenten

Het aangaan van de bestuursovereenkomst voor Knooppunt Hoevelaken biedt de beste garantie voor de daadwerkelijke uitvoering van de capaciteitsuitbreiding van de weg. Deze innovatieve wijze van aanbesteden (vroegtijdige marktbenadering) en het beschikbaar stellen van regionaal budget voor bovenwettelijke wensen is de beste mogelijkheid om tot een zo goed mogelijke kwaliteit van inpassing en omgevingshinder te komen. Met het oog op de komende gemeenteraadsverkiezingen is het van belang de ondertekening van de bestuursovereenkomst voor de zomer plaats te laten vinden.

4. Kanttekeningen

Na de ondertekening van BOK 2 worden de aanbestedingsdocumenten verder uitgewerkt. Er moet namelijk nog een vertaalslag gemaakt worden naar een functionele beschrijving van de eisen en wensen die de basis vormt voor de uitvraag. De provincie zal ambtelijk bij deze uitwerkingsslag betrokken worden. Hierover kan geen besluitvorming meer plaats vinden door Gedeputeerde Staten of Provinciale Staten, omdat tijdens de aanbestedingsprocedure stringente regels gelden voor tussentijdse bijsturing.

5. Financiën

De betaling van de provinciale bijdrage (minimaal € 5 mln en maximaal € 13,503 mln) aan het Rijk word volledig gedaan in het jaar van openstelling van de rijkswegen. Volgens de huidige planning is dat op zijn vroegst in 2022. Deze bijdrage wordt niet geïndexeerd. Conform artikel 5, lid 2 van BOK 2 verkennen Rijk en regio samen de mogelijkheden van uitruil van bijdragen aan elkaars projecten, teneinde onnodige geldstromen te voorkomen. Dit heeft als bijkomend voordeel dat BTW afdracht door de regio kan worden voorkomen. Op regionale bijdragen aan Rijksinfrastructuur is BTW compensatie namelijk niet van toepassing.

6. Realisatie

Ondertekening BOK 2 kan pas plaatsvinden na goedkeuring van raden en Staten. Volgens de huidige planning is dat eind april en uiterlijk voor het zomerreces.

7. Juridisch

De bestuursovereenkomst is opgesteld conform de eisen die de provincie daaraan stelt. Hoewel deze overeenkomst betiteld is als een bestuursovereenkomst, heeft deze een gemengd karakter (ook privaatrechtelijke elementen). Er worden immers ook harde financiële afspraken gemaakt. Om deze reden is de publiekelijke rechtspersoon Provincie Utrecht als ondertekenende partij opgenomen.

8. Europa

n.v.t.

9. Communicatie

Communicatie rond dit project vindt primair plaats via het Ministerie van Infrastructuur en Milieu in afstemming met de regionale overheden. Na openbaarmaking van de bestuursovereenkomst via dit besluit zal een gezamenlijk persbericht worden verstuurd en zal een gezamenlijke persbijeenkomst worden georganiseerd. Tijdens de ondertekening van de bestuursovereenkomst zal er nogmaals een persbericht worden verstuurd. De verschillende belangengroepen die in het voortraject hebben meegedacht zullen ook tijdens een bijeenkomst op de hoogte worden gebracht van de inhoud van de overeenkomst.

10. Bijlagen

- I Begrotingswijziging
- II Reactie op vragen Ad hoc Commissie Pakketstudies n.a.v. presentatie BOK 2 (26 november 2012)
- III Regionaal Programma van Wensen (uitwerking bijlage 2B BOK 2) inclusief overzichtskaart
- IV BOK 2 inclusief bijlagen
- V Resultaten belevingswaarde onderzoek